

ΤΆΦΟΣ ΤΩΝ ΚΑΠΟΥΤΣΙΝΩΝ ΣΤΟ ΜΠΡΝΟ

Ο τάφος αυτός αποτελεί μόνο ένα μέρος του μοναστηριού των αδελφών Καπουτσίνων, οι οποίοι ζουν εδώ σχεδόν συνεχώς από το έτος 1656. Στην εκκλησία προβαίνουν σε λειτουργίες και εξομολογήσεις, ηγούνται διαφόρων κοινοτήτων πιστών και φυσικά φροντίζουν ολόκληρη την εγκατάσταση. Πνευματικά υπηρετούν επίσης ως ιερείς στα νοσοκομεία και βοηθούν σε ενορίες γύρω από το Μπρνο. Οι καπουτσίνοι στην Τσεχία εξακολουθούν να ζουν σε άλλα τέσσερα μέρη.

Γιατί έχουμε μούμιες εδώ;

Στο υπόγειο της εκκλησίας, όπου θα πάτε σε λίγο, περί τα έτη 1656–1784 οι Καπουτσίνοι έθαβαν τα αδέρφια τους και επίσης τους ευεργέτες. Στην ουσία θα βρείτε σχεδόν κάτω από κάθε εκκλησία έναν τάφο. Εδώ, όμως, τα σώματα των νεκρών στέγνωσαν σταδιακά από τη ροή του αέρα. Υπήρχε λοιπόν μια φυσική μούμιοποίηση, η οποία δεν ήταν προβλεπόμενη. Από την άλλη πλευρά, 24 μοναστήρια Καπουτσίνων χτίστηκαν στην Τσεχική Δημοκρατία κατά τον 17ο αιώνα σύμφωνα με το ίδιο αρχιτεκτονικό πρότυπο, συμπεριλαμβανομένης μιας εκκλησίας με υπόγειο τάφο και αεραγωγούς για αερισμό. Ωστόσο, μόνο στο Μπρνο τα θαμμένα σώματα μετατράπηκαν σε μούμιες.

Πάνω από 150 Καπουτσίνοι και περίπου πενήντα ευεργέτες του τάγματος αναπαύθηκαν κάτω από την εκκλησία. Ωστόσο, μόνο σαράντα από αυτά έχουν παραμείνει μέχρι σήμερα στην μορφή της μούμιας.

Τα σώματα των νεκρών, που έχουν αποσυντεθεί κατά τη διάρκεια των αιώνων, ξαναθάβονται σε ένα κλειστό οστεοφυλάκιο χτισμένο από τούβλα, το οποίο θα προσπεράσετε.

Φιλοσοφία του τάφου

Ο τάφος των Καπουτσίνων είναι ένα πολύ ειδικό μέρος, που χρειάζεται σχολιασμό. Ένας χώρος χρησιμεύει ως τόπος ταφής για τους νεκρούς και ταυτόχρονα ως ευκαιρία για τους ζωντανούς εισερχόμενους να σκεφτούν. Αν και τίποτα πιο κοντό δεν έχει διασωθεί για την γέννηση αυτής της ιδέας, γνωρίζουμε, ότι οι Καπουτσίνοι συνόδευσαν τους επισκέπτες τους στον τάφο ήδη από το πρώτο μισό του 19ου αιώνα. Και μερικές φορές το κάνουν έτσι έως και σήμερα.

Ωστόσο, η φιλοσοφία της ιδέας είναι ξεκάθαρη: Αυτό το *Memento mori* (Ανάμνηση του θανάτου), που διαπερνά όλες τις αίθουσες του τάφου με διάφορες μορφές, δεν πρέπει πρωτίστως να μας τρομάζει. Αλλά μάλλον θα έπρεπε να μας φέρει αντιμέτωπους με την πραγματικότητα της ζωής μας, με τον τρόπο που την αντιμετωπίζουμε. Ή αλλιώς, με τα λόγια ενός κλασικού: η ζωή μας μοιάζει με μια «εύθραυστη φούσκα, εξαφανίζεται, φεύγει, χάνεται, μόλις έχουμε δει τον κόσμο».

Επιπλέον, ωστόσο, ο τάφος προσφέρει επίσης μια ενδιαφέρουσα εικόνα της κοινωνίας, η οποία τον 17ο και 18ο αιώνα περικύκλωνε τις κοινότητες των Καπουτσίνων εκείνης της εποχής.

Η λατινική επιγραφή πάνω από την είσοδο του παρεκκλησίου
Tu fui, ego eris σημαίνει *Ήμουν εσύ, θα είσαι εγώ.*

ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙ

1

Το παρεκκλήσι αρχικά χρησίμευε ως λεγόμενη χειμερινή χορωδία, δηλαδή ως χώρος προσευχής των αδελφών κατά τη χειμερινή περίοδο. Εδώ ήταν πιο ζεστά παρά πάνω στο μοναστήρι. Το έτος 1872 επαναθάφτηκε στο παρεκκλήσι ο František Trenck (Φράντισεκ Τρεντσκ). Την δεκαετία του 1970, μεταφέρθηκε εδώ η λειψανοθήκη της χριστιανής Klementiána (Κλεμεντιάνα) από την εκκλησία. Ο βωμός κάτω από τη λειψανοθήκη χρονολογείται στα μέσα του 17ου αιώνα.

František Trenck (Φράντισεκ Τρεντσκ) (1711–1749)

Αναμφίβολα ο πιο διάσημος «κάτοικος» του τάφου, ταυτόχρονα ένας περίπλοκος άνθρωπος, ο οποίος ζούσε σε μια δύσκολη εποχή γεμάτη πολέμους. Ατρόμητος στρατιώτης στο επάγγελμα, ο διοικητής των επίφοβων μπάτσων στην υπηρεσία της Αυστριακής αυτοκράτειρας Μαρίας Θηρεσίας.

Όταν ο Trenck ως φυλακισμένος που καταδικάστηκε σε ισόβια διέμενε στο Špilberk, ζήτησε πνευματική βοήθεια από έναν τοπικό Καπουτσίνο, έναν ιερέα. Το χρονικό του μοναστηριού αποδεικνύει, ότι ο χρόνος που πέρασε στη φυλακή συγκίνησε τη συνείδησή του και από τυχοδιώκτη, πολεμιστή και ηδονιστή έγινε μετανοημένος, ο οποίος παρακαλούσε τον Θεό να συγχωρήσει τις αμαρτίες του. Δώρισε μέρος της περιουσίας του για φιλανθρωπικούς σκοπούς και επιθυμούσε να ταφεί στον τοπικό τάφο.

Σε ένα κουτί δίπλα στα λείψανα του Trenck βρίσκεται ο αντίχειράς του, ο οποίος είχε κλαπεί κάποτε από τον αποθανόντα και είχε δωρηθεί στο μουσείο, αλλά επιστράφηκε ξανά το έτος το 2017.

Μπαρόκ λειψανοθήκη

Η χριστιανή Κλημεντιανή έζησε τον 4ο–5ο αιώνα και πέθανε σε ηλικία σαράντα ετών. Τα λείψανά της, που βρέθηκαν στις ρωμαϊκές κατακόμβες, τα δώρισε στους αδελφούς το 1754 ο μαέστρος της καμινάδας ο Jiří Barnabáš Orelli (Γίρζι Μπάρναμπας Ορέλλι). Εκείνη την εποχή, πίστευαν, ότι οι άνθρωποι από αυτές τις κατακόμβες ανήκαν μεταξύ των χριστιανών μαρτύρων. Ως εκ τούτου, τα λείψανά τους λατρεύονταν ως λείψανα αγίων.

ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΕΣ

2

Αυτά τα αντίγραφα μπαρόκ νωπογραφιών του 17ου αιώνα απεικονίζουν τη χριστιανική έννοια του θανάτου. Τα πρωτότυπα βρίσκονται σε μια από τις κρύπτες της Loreta στην Πράγα.

Θρίαμβος του Θανάτου: Ο θριαμβευτής σκελετός σηκώνει τη βαλλίστρα του και ετοιμάζεται να μας πυροβολήσει. Είμαστε υποψήφιοι του θανάτου.

Ο Χρόνος είναι η προσωποποίηση του χρόνου. Με το δρεπάνι του γκρεμίζει στο έδαφος τα σύμβολα της ανθρώπινης προσπάθειας. Επισημαίνει ότι ακόμα και αυτό, που κάνουμε, είναι εφήμερο.

Ανάσταση του Λαζάρου: Ο θάνατος δεν έχει την τελευταία λέξη. Η αγάπη του Θεού το νίκησε και μας άνοιξε την πύλη της αιωνιότητας. Με τα λόγια του Ιησού Χριστού: «Εγώ είμαι η ανάσταση και η ζωή... Και καθένας, που ζει και πιστεύει σε εμένα, δεν θα πεθάνει για πάντα».

Στον πίνακα της προθήκης, βλέπετε **ένα αγόρι** να φυσάει φουσαλίδες, που συμβολίζουν την ευθραυστότητα της ανθρώπινης ζωής.

Αντικείμενα που βρέθηκαν κατά την ανακατασκευή των δαπέδων την άνοιξη του 2024 εκτίθενται στη μέση της αίθουσας. Κάτω από το παράθυρο μπορείτε να δείτε κομμάτια από πύλες της Αναγέννησης που χρησιμοποιούσαν οι Καπουτσίνοι ως σκάλες κατά την κατασκευή του τάφου.

ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΟΙ

3 Αυτό το δωμάτιο αρχικά χρησίμευε ως διάδρομος πρόσβασης μεταξύ της εκκλησίας και του τάφου· μια σκάλα κατέληγε εδώ. Ο εκτεθειμένος χώρος στη μέση δείχνει τα ερείπια των αστικών κτιρίων από το πέρασμα του 15ου και 16ου αιώνα. Ανακαλύφθηκαν κατά την ανακατασκευή των δαπέδων, σε όλο το μήκος του τάφου.

Παρατηρήστε επίσης τα μικρά ανοίγματα στα θησαυροφυλάκια. Πρόκειται για εξαερισμό. Όταν οι Καπουτσίνοι ήθελαν να χρησιμοποιήσουν τους υπόγειους χώρους χωρίς παράθυρα (τα δεξιά είναι ανακαινισμένα), έπρεπε να τους αερίσουν με κάποιο τρόπο. Σήμερα μόνο το ένα είναι λειτουργικό. Οι υπόλοιποι αεραγωγοί καταργήθηκαν με τη μεταρρύθμιση της Josephine από το έτος του 1784, η οποία απαγόρευσε τις ταφές στα κέντρα των πόλεων.

Η οικογένεια Grimm (Γκριμμ)

Αυτήν την οικογένεια των διάσημων οικοδόμων και αρχιτεκτόνων την συνέδεαν με την κοινότητα των Καπουτσίνων όχι μόνον οι σχέσεις εργασίας και κληροδοτήσεις, αλλά κυρίως φιλίας. Δύο από τους γιους του Μόρις Γκριμμ και ένας από τους εγγονούς του εντάχθηκαν ακόμη στο τάγμα των Καπουτσίνων. Πιθανολογείται, ότι η οικογένεια Γκριμμ επαναθάφτηκε σε αυτούς τους χώρους κατά το πρώτο μισό του 20ού αιώνα.

Ο Moric Grimm (Μόριτς Γκριμμ) (1669–1757) βοήθησε τους Καπουτσίνους στις επισκευές του μοναστηριού και επέκτεινε τους χώρους του τάφου. Εργάζονταν επίσης για το Τάγμα των Μειονοτήτων και συμμετείχε σε σημαντικές κατασκευές της πόλης.

Ο František Antonín Grimm (Φράντισεκ Αντονίν Γκριμμ) (1710–1784) συμμετείχε στις ανακαινίσεις της εκκλησίας των Καπουτσίνων και στην επέκταση της Μονής με πτέρυγα δρόμου. Κάλυψε επίσης το κόστος κατασκευής πέντε αγαλμάτων αγίων στην είσοδο της εκκλησίας. Ήταν ένας αναγνωρισμένος και περιζήτητος αρχιτέκτονας.

ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΡΧΟΝΤΩΝ

4 Αυτό το μέρος του τάφου είναι νεότερο από αυτά, στα οποία μόλις τώρα θα μπειτε. Το έχτισε το έτος 1726 ο ήδη γνωστός σας Moric Grimm. Το γλυπτό του αγγέλου δείχνει τη λατινική επιγραφή *Sic transit gloria mundi*, μισητή μετάφραση ως *Έτσι περνάει η κοσμική δόξα*.

Στα αριστερά του αγγέλου υπάρχει μια πέτρινη πλάκα με ημερομηνία 29 Απριλίου 1739 που εστιάζει την προσοχή στην οριακή πέτρα που είναι τοποθετημένη κάτω από το επίπεδο του τάφου και αναγγέλλει τα εξής: «Εκκλησιαστικό αγρόκτημα των Καπουτσίνων Πατέρων, το οποίο να μην το ενοχλεί κανείς». Έτσι ακριβώς: υπάρχει ένα άλλο μπουντρούμι από κάτω σας. Κατά την ανακατασκευή των δαπέδων αποκαλύφθηκαν τμήματα των φέροντων θόλων του.

Σε αυτό το τμήμα της κρύπτης είναι θαμμένα μέλη δύο σημαντικών ευγενών οικογενειών, που υποστήριζαν μακροχρόνια το τάγμα των Καπουτσίνων: **Οι Sinzendorfs και οι Vrbno**. Βρίσκονται εδώ επίσης τα λείψανα δύο στρατηγών: του Zinsendorf και του Philibert. Ο πρώτος ήταν επίσης διοικητής του φρουρίου Špilberk (Σπίλμπερκ) στο Μπρνο.

Alžběta Waldorf,
το γένος Sinzendorf

ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΣΤΩΝ

5 Εδώ εμφανίζεται καλύτερα πόσο διαφορετικά είναι τα επίπεδα ύψους της εκάστοτε αίθουσας του τάφου. Είναι απομεινάρια ενός προγενέστερου, αναγεννησιακού κτηρίου, το οποίο έχουμε ήδη αναφέρει. Πριν αρχίσουν οι Καπουτσίνοι να χτίζουν την εκκλησία τους, έπρεπε πρώτα να έρθουν σε συμφωνία με τους ιδιοκτήτες των τριών σπιτιών των αστών, που βρίσκονταν εδώ εκείνη την εποχή. Τελικά βρήκαν ανταπόκριση στο ζεύγος Μάγνη, οι οποίοι τους παραχώρησαν τα πρόσφατα αγορασμένα κτίρια.

Οι Καπουτσίνοι τα κατεδάφισαν ως επί το πλείστον και χρησιμοποίησαν επιδέξια ό,τι ήταν χρήσιμο γι' αυτούς. Πρόκειται κυρίως για μπουντρούμια, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για την ίδρυση του τάφου. Υποθέτουμε ότι, όπως και στις προηγούμενες αίθουσες, υπάρχουν κάτω από αυτήν και άλλα μπουντρούμια. Είναι χαρακτηριστικό για τα ιστορικά κτίρια στο κέντρο του Μπρνο, ότι είναι χτισμένα με υπόγεια πολλών ορόφων.

Στα αριστερά στη γωνία μπορείτε να δείτε το οστεοφυλάκιο, το οποίο έχτισαν οι Καπουτσίνοι τη δεκαετία του '90 του 20^{ου} αιώνα. Τα λείψανα των νεκρών, τα σώματα των οποίων έχουν αποσυντεθεί με την πάροδο του χρόνου, φυλάσσονται επίσης σε ένα κλειστό φέρετρο δίπλα στο οστεοφυλάκιο.

Η οικογένεια Orelli (Ορέλλι)

Το Χρονικό των Καπουτσίνων αναφέρει τον Barnabas Orelli († 1757), τον μαέστρο της καμινάδας, ως «σημαντικό» και «τον πιο γενναιόδωρο» ευεργέτη του τάγματος. Βοηθούσε επίσης τους αδελφούς στην επίλυση των πρακτικών θεμάτων, που σχετίζονταν με τη λειτουργία του μοναστηριού. Η σύζυγός του Viktorie (Βήκτοριε), ο αδελφός Ignác (Ιγκνατς) και η κουνιάδα του Marie Alžběta (Μάριε Άλζμπιετα) θάφτηκαν επίσης στον τάφο.

ΟΙ ΑΔΕΡΦΟΙ ΚΑΠΟΥΤΣΙΝΟΙ

6 Οι Καπουτσίνοι είχαν έναν πολύ απλό τρόπο ταφής, που αντανακλά ένα από τα χαρακτηριστικά χαρακτηριστικά του τάγματος: τη φτώχεια. Ωστόσο, αυτό δεν σχετίζεται μόνο προς την ιδιοκτησία, αλλά σχετίζεται και στην νοητική απαλλαγή από την ανάγκη να κατέχει κάποιον ή κάτι. Και τα δύο μετά βοηθούν σε μεγαλύτερο άνοιγμα προς τον Θεό και τον άλλο άνθρωπο.

Οι Καπουτσίνοι τοποθέτησαν τον νεκρό αδελφό, ντυμένο με θρησκευτικά ρούχα, σε ένα δρύινο φέρετρο με αναδιπλούμενο πάτο και μετά τις τελετές στην εκκλησία, τον μετέφεραν στον τάφο (τα σκαλιά δίπλα στον σταυρό). Εδώ τον ξάπλωσαν στο γυμνό έδαφος, μόνο με πέτρες ή τούβλα κάτω από το κεφάλι του.

Τα αδέρφια θάβονταν χωρίς επιτάφια και οι όλοι με ίδιο τρόπο. Μόνον εκείνοι που έζησαν στο τάγμα για περισσότερα από 50 χρόνια, έλαβαν ένα μικρό προνόμιο μετά το θάνατον: θάφτηκαν με έναν απλό ξύλινο σταυρό (ο αδελφός στα δεξιά). Παρόλα αυτά, οι Καπουτσίνοι εξακολουθούν να κρατούν πολύ προσεκτικά ένα βιβλίο με τους θανόντες και προσεύχονται για αυτούς κάθε μέρα. Εξακολουθούν έτσι να αποτελούν μια κοινότητα.

Οι Καπουτσίνοι, όπως όλοι οι χριστιανοί, αντιλαμβάνονται τον θάνατο ως μια πύλη από την οποία περνούν στον Θεό. Ο Άγιος Φραγκίσκος της Ασίζης, ο ιδρυτής του τάγματος, ονόμαζε επί πλέον τον θάνατο «αδελφή του».

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Σας ευχαριστούμε για την επίσκεψη και σας ευχόμαστε να μην αναβάλλετε ποτέ τα καλά και τα σημαντικά πράγματα.